

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

15877

Aşağıdaki sorularımın **Tarım ve Orman Bakanı İbrahim YUMAKLI** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Nejla DEMİR

Ağrı Milletvekili

2024 yılında yapılacak bitkisel üretime yönelik desteklemeler ile diğer bazı tarımsal desteklemelere ilişkin hususları kapsayan karar Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Ancak, artan girdi maliyetleri karşısında üretim yapamaz hale gelen çiftçilerin dört gözle beklediği 2024 yılı tarım destekleri, açıklanan rakamlarla yine büyük bir hayal kırıklığı yaratmıştır. Açıklanan kararlar mazot, gübre, tohum ve prim desteklerindeki yetersizlikler, çiftçiler açısından üretimi imkânsız hale getirmiştir. Artan girdi maliyetleri ve enflasyon koşullarını görmeyen fiyat politikası yüzünden ektiği her üründen zarar eden çiftçiler borçlarını nasıl ödeyeceğini kara kara düşünürken, umudunu açıklanacak destekleme oranlarına bağlamışken açıklanan söz konusu rakamlarla adeta ikinci bir yıkımı yaşamışlardır.

Açıklanan tarımsal destekleme kararında;

- Arpa, aspir, buğday, çavdar, tritikale, kuru fasulye ve yulafta 2023 yılında 149 TL olan destek yüzde 24 artışla 185 TL olmuştur.
- Dane mısır, fındık, kuru soğan, yeşil çay ve zeytin için 2023'te 107 lira olan destek yüzde 28'lik artışla 138 TL olmuştur.
- Mercimek ve nohutta ise 2023 yılında 124 TL olan destek yüzde 27 artışla 158 TL olmuştur.
- Çeltik için 362 TL, kütü pamuk için 472 TL, soya için 267 TL, yağlı ayçiçeği ve kanola için 206 TL, yem bitkileri için 165 TL mazot ve gübre desteği verileceği duyurulmuştur.

Girdi maliyetlerinde yüzde 100'ün üzerinde yaşanan artışlar karşısında destekleme oranlarında yüzde 20 ile 30 arasında yapılan artışlar çiftçileri adeta çıkmaza sokmuştur.

Mazot ve gübre desteklerinde geçen yıla göre bir artış yapılmış olsa da çiftçiler bu artışın maliyetlerdeki büyük artışları karşılamayacağını belirtmektedir. Tarımın en önemli girdileri arasında yer alan mazot ve gübre giderleri yüzde 400 civarında artmışken, açıklanan destekleme oranları beklentilerin ve maliyetin çok çok altında kalmıştır.

Fındık ve pamuk üreticileri de açıklanan tarım desteklerinde büyük bir hüsrana yaşamıştır. Fındıkta en son 2014 yılında 170 lira olarak açıklanan alan bazlı destek 11 yıldır aynı seviyede

kalmış, o tarihten beri değişmemiş ve 2024 yılı için de bu destek artırılmamıştır. 17 ürün arasında fark ödemesi (prim) artmayan tek ürün ise pamuk olmuştur.

Açıklanan kararda açığa çıkan bir diğer olumsuz gelişme ise geçen yıl birçok üründe çiftçilere verilen sertifikalı tohum kullanım desteğinin kaldırılmış olmasıdır. Sertifikalı tohum desteğinin kaldırılması, çiftçilerin daha yüksek maliyetlerle karşılaşmasına ve verim düşüşüne neden olacaktır.

Ayrıca Bakanlığınız üretim planlaması çerçevesinde desteklerin 3 yıllık olarak açıklanacağını duyurmuştu. Ancak Resmî gazetede yayınlanan karar ile açıklanan desteklerin, sadece 1 yıllık olarak belirlendiği ortaya çıkmıştır. Yeni tarım desteklerinin yalnızca 1 yıllık olarak açıklanması, üreticilerin gelecek yılları planlama konusunda büyük belirsizlikler yaşamasına yol açmıştır.

Bu bağlamda;

- 1- Resmî Gazete yayımlanan 2024 yılı bitkisel ve tarımsal destekleme oranları hangi kriter ve esaslar üzerinden belirlenmiştir?
- 2- 2024 yılı tarımsal destekleme oranları belirlenirken artan tarımsal girdi maliyetleri neden göz önünde bulundurulmamıştır?
- 3- Açıklanan destekleme oranları, bu yıl neredeyse ektiği her üründen zarar eden ve borç batağında olan çiftçilerin tarımsal üretimi açısından sürdürülebilir oranlar mıdır?
- 4- Artan girdi maliyetleri ve enflasyon koşullarını görmeyen fiyat politikaları nedeniyle üretim yapamaz hale gelen çiftçilerin ülkenin dört bir yanında eylemleri devam ederken, açıklanan destekleme oranlarının çiftçilerde yaratacağı yıkıma dair Bakanlığınızın görüşü nedir?
- 5- Açıklanan destekleme kararında her geçen gün daha da zorlanan pamuk üreticisine fark(prim) ödemesinin yapılmamasının gerekçesi nedir?
- 6- En son 2014 yılında 170 lira olarak açıklanan alan bazlı destekleme oranı tam 11 yıldır aynı seviyede kalan Fındık üreticisine sürekli artan enflasyona rağmen, tarımsal desteğin artırılmamasının gerekçesi nedir?
- 7- Üretim koşulları her geçen gün zorlaşan ve çalışıkça yoksullaşan çiftçilere verilen sertifikalı tohum kullanım desteğinin kaldırılmasının gerekçesi nedir? Bu kararın zaten artan girdi maliyetleri altında ezilen çiftçileri nasıl bir çıkmaza sürükleyeceği öngörülemediği midir?
- 8- Bakanlığınız üretim planlaması çerçevesinde desteklerin 3 yıllık olarak açıklanacağını duyurmasına rağmen, Resmi Gazete açıklanan kararla desteklemelerin 1 yıllık olarak belirlenmesinin gerekçesi nedir? Bu durumun mevcut enflasyon koşullarında çiftçilerin gelecek yıllara dair üretim planlamasını olumsuz etkileyeceği öngörülmemiş midir?